NIET-KERENDE BODEMBEWERKING

B3W
Begeleidingsdienst voor Betere Bodem en Waterkwaliteit

Niet-kerende bodembewerking is de maatregel bij uitstek die past binnen duurzame teelt-, bodem,- en bemestingstechnieken. De bodem wordt minder intensief en minder diep bewerkt, de bodemstructuur verbetert en er is minder risico op erosie. De vruchtbare toplaag blijft op het perceel en het organisch materiaal erin neemt toe. Het rendement van het perceel wordt zowel op korte áls langere termijn verzekerd. De techniek heeft dus veel voordelen, maar wat houdt deze nu precies in?

Wat is het?

Een bodembewerking waarbij je intensief keren of mengen van de bodem vermijdt waardoor meer gewasresten aan het bodemoppervlak achterblijven. De bodem wordt vaak minder diep bewerkt dan bij traditioneel ploegen. Door de tanden van de machine door de grond te trekken, maak je de bodem los, de grond scheurt en verkruimelt zonder te verplaatsen.

Voor- en nadelen

VOORDELEN

op korte termijn
blijven er meer gewasresten aan het oppervlak wat direct effect heeft op erosiegevoeligheid.

op lange termijn
verbetert de bodemkwaliteit, waaronder:

- betere bodemstructuur,
- meer bodemleven en grotere bodemweerbaarheid,
- een hoger organische koolstofgehalte in de toplaag.

De betere bodemstructuur zorgt voor:

- beter vasthouden van water,
- diepere doorworteling,
- betere infiltratie,
- betere capillaire werking.

→ minder erosie en oppervlakkige afspoeling

NADELEN

hogere onkruiddruk
→ Meer arbeid of bestrijdingsmiddelen nodig
Bovendien binden bodemherbiciden zich meer aan de organische stof in de toplaag, waardoor hun werking vermindert.

hogere plaagdruk
De organische stof trekt schadelijke insecten en slakken aan.

start van het seizoen kan later vallen
Dit omdat de bodem meer tijd nodig heeft om op te warmen en te drogen.

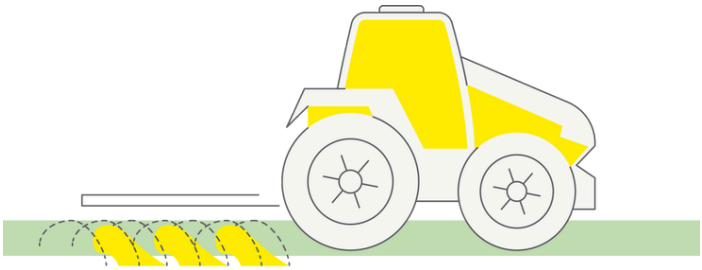

Kerende bodembewerking

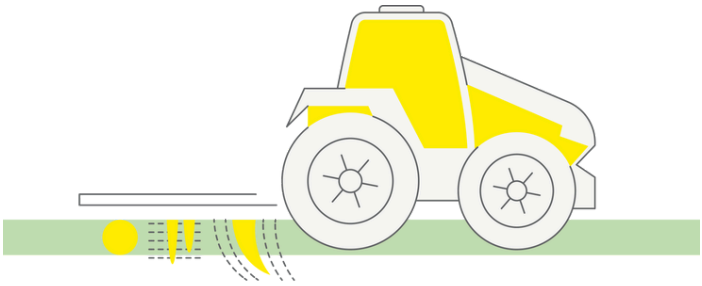

Niet-kerende bodembewerking

En mijn opbrengst?

Met niet-kerende bodembewerking blijft de vruchtbare toplaag bewaard, en zo ook het opbrengstpotentieel. Minder intensief bewerken zorgt voor stabielere kluitfracties, en minder verstoring van schimmels en bacteriën die de voedingsbron zijn voor groter bodemleven.

Het effect op de opbrengst verschilt per gewas. Soms is de opbrengst hoger, soms lager in vergelijking met de standaard. Vooral de opbrengst van fijnzadige gewassen zoals ui en wortel, kan lager zijn bij toepassing van niet-kerende bodembewerking. Vaak beperkt dit verlies zich tot de eerste jaren na overschakeling. Het bodemleven heeft namelijk tijd nodig om zich te ontwikkelen en te stabiliseren. Na een aantal jaar niet-kerende bodembewerking bekom je een stabiele, weerbare bodem.

Let wel op: door tussendoor te ploegen, valt het ontwikkelende bodemleven stil of gaat het achteruit.

En de kostprijs?

De kosten van niet-kerende bodembewerking zijn in eerste instantie lager dan bij ploegen: de werktuigen zijn vaak goedkoper en eenvoudiger te onderhouden, met een grotere capaciteit (minder arbeid per ha). Bovendien vragen ze minder vermogen (lager brandstofverbruik).

Maar, soms is er een extra bodembewerking en onkruidbestrijding nodig , wat tot meerkosten kan leiden. Of er sprake is van meerkosten verschilt per bedrijf, teelt en bodemtype.

De aanhouder wint

Werken met niet-kerende bodembewerking is vaak niet direct een succes en vraagt enig lef van de landbouwer: het herstel van bodem en bodemleven kost tijd. Bovendien moeten de juiste machines aangeschaft worden. Niet-kerende bodembewerking is moeilijk één op één te vertalen; elk bedrijf heeft zijn eigen specifieke aanpak nodig. Als landbouwer moet je dus zelf ondervinden wat er op jouw bedrijf werkt en wat niet. Hoe je aan de overschakeling begint, dat lees je hier.

Te citeren als: De Boever, M. Niet-kerende bodembewerking. Infofiche Begeleidingsdienst Betere Bodem- en Waterkwaliteit (B3W), versie 1, publicatiedatum: sept 2023, 2p.